

horizonte ^{UNIA}

Gazeta dla Polskich członkiń i członków Unii
PAŹDZIERNIK 2021

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Zapraszamy do lektury kolejnego numeru największej gazety migrantów i migrantek w Szwajcarii, wydawanej przez szwajcarski związek zawodowy Unia, zawierającej ważne informacje dotyczące spraw z zakresu prawa pracy. Więcej informacji o Unii znajduje się na ostatniej stronie.

W tym numerze m. in.:

- Walko o wyższe pensje: demonstracja 30 października
- Boom gospodarczy – czas na podwyżki!

Lohn. Respekt. Solidarität.

Wspólnie pokarżmy siłę

Ponad 15'000 osób protestowało na Placu Federalnym w Bernie przeciwko podwyższeniu wieku emerytalnego dla kobiet. Sygnał wysłany do parlamentu jest wyraźny: reforma AHV kosztem kobiet jest niedopuszczalna i spotka się ze zdecydowanym oporem.

Właśnie tak musimy reagować na dyskryminujące pomysły. Ci, którzy byli 18 września w Bernie poczuli niesamowitą moc i pozytywną energię. Dzięki szerokim zasięgom medialnym udało się nam dotrzeć do wielu osób i zwrócić uwagę na niesprawiedliwość proponowanej „reformy”.

Reakcja była jasna i zdecydowana. Ale to nie wystarczy. Nie możemy się tylko bronić. Musimy również przejmować inicjatywę. Pandemia unaoczniała nam gdzie są nierówności. Tarcze pomocowe sprawiły, że wiele przedsiębiorstw mogło przetrwać trudne czasy. Część osób mogło pracować w ramach Homeoffice. Wiele osób pracowało jednak na pierwszym froncie: zatrudnieni w branżach kluczowych, na budowie, w usługach, w przemyśle zostali ciężko dotknięci pandemią. Oklaski są miłe ale nie wystarczą. Domagamy się wyższych pensji i lepszych warunków pracy. Presja terminów i wymuszana elastyczność za wszelką cenę musi się skończyć! Pracodawcy muszą zgodzić się na zbiorowe układy pracy dla sprzedawców, w opiece, w logistyce i w innych kluczowych branżach zatrudniających głównie kobiety. Dlatego 30 października będziemy demonstrować w Genewie, Olten, Zurichu, Bellinzonie i Bernie. Meldujcie się w swoich regionach i dołączcie do wspólnego ruchu na rzecz solidarności i sprawiedliwości.

Marek Wieruszewski

SGB-Konferencja Migracyjna 2021

Prawa podstawowe i bezpieczeństwo dla wszystkich

Podczas konferencji migracyjnej SGB (szwajcarskie stowarzyszenie związków zawodowych) w dniu 4 września 2021 r., 60 uczestniczek i uczestników opowiedziało się za większymi uprawnieniami dla migrantek i migrantów oraz przeciwko prekariatowi i wykluczeniu. Szwajcaria musi podjąć zdecydowane kroki by skończyć z politycznym, społecznym i ekonomicznym wykluczeniem migrantów i migrantek.

Kryzys Covidowy pokazał, że migranci pełnią kluczową rolę w systemie ale jednocześnie są wykluczani z mechanizmów solidarności społecznej. Co więcej bywają nawet karani gdy zwrócą się do państwa o wsparcie np. w formie pomocy socjalnej. Ale również w czasach nie-kryzysowych, prawa i możliwości nie są równo podzielone. Pandemia unaoczniała jak w soczewce stale wzrastający prekariat. Gdy ludzie są wykluczani z życia politycznego,

społecznego i ekonomicznego ze względu na swoje pochodzenie to cierpi na tym całe społeczeństwo.

Pokonać deficyty demokracji

Komisja migracyjna SGB na nowo zainicjowała debatę: wypracowano wspólną wizję, która sprawić może, że Szwajcaria stanie wzorem współuczestnictwa i dobrobytu. W pierwszej części przedstawiono trzy referaty: prawniczka dr Marie Möschler przedstawiła negatywne konsekwencje obostrzenia w prawie cudzoziemców, dziennikarz Mattia Lento mówił o skutkach pandemii dla migrantek i migrantów, radna miasta Berno Franziska Teuscher opowiedziała jak miasto wspiera solidarną politykę migracyjną pomimo ograniczeń na poziomie federalnym i kantonalnym. Po południu odbyła się dyskusja z udziałem deputowanych do Rady Kantonalnej (mniejsza izba parlamentu) Paulem Rechsteiner i Lisą Mazzone oraz Arbërem Bullakaj z Akcji Vierviertel o prawie do współuczestnictwa w procesie politycznym. Obywatelstwo szwajcarskie nie może być ciężko wypracowaną nagrodą za dopasowanie się. Musi być dostępne dla ludzi, którzy tu mieszkają i stanowią część społeczeństwa pozwalając im na udział w procesach demokratycznych. Na koniec, konferencja przyjęła dwie rezolucje: «Armut ist kein Verbrechen!» (bieda nie jest przestępstwem) i «Demokratiedefizit beheben» (skończyć z deficytami demokracji) ([Teilhabe statt Prekarität! \(sgb.ch\)](https://www.sgb.ch)). Dwa silne głosy na rzecz ekonomicznego bezpieczeństwa i współdecydowania niezależnie od pochodzenia i narodowości.

Hilmi Gashi

Pytania i odpowiedzi

Ciąża: czy muszę się przyznać podczas rozmowy o pracę?

Ubiegam się o pracę i właśnie dowiedziałam się, że jestem w ciąży. Co jeśli mój potencjalny pracodawca spyta o moje plany macierzyńskie? Czy będę musiała się przyznać?

(Foto: Keystone)

Myriam Muff: Nie. Wprawdzie między Panią a potencjalnym pracodawcą już przed podpisaniem umowy obowiązuje zasada dobrej wiary. Czyli wymóg lojalnego i właściwego zachowania się. Z tego możnaby wywieść również obowiązek do udzielania informacji. Gdyby doszło do jego złamania (np. poprzez podania fałszywych informacji odnośnie wykształcenia), możnaby dochodzić odszkodowania. Nie da się ogólnie określić jak daleko sięga obowiązek udzielania informacji podczas procesu rekrutacji. Firma ma prawo do uzyskania informacji związanych z potencjalnym miejscem pracy. Granicą jest ochrona prywatności osób ubiegających się o pracę. Odmowa zatrudnienia z powodu ciąży stanowi dyskryminację płciową w rozumieniu art. 3 ustawy antydyskryminacyjnej. Dlatego nie wolno zadawać pytań o ewentualną ciążę w czasie rozmowy o pracę. Jeżeli pomimo tego padnie owe pytanie to może Pani zaprzeczyć w ramach tzw. prawa do kłamstwa z konieczności. Pani, jako ubiegająca się o pracę nie musi wspominać o swojej ciąży. Wyjątkiem jest praca jako modelka lub tancerka. W tych przypadkach pytanie o ciążę byłoby uprawnione.

(Work, 20.8.2021)

Mieszkanie u szefa: czy może odpisać czynsz od pensji?

Pracuję od 5 lat jako muraż w firmie, która posiada mieszkania na wynajem. Wynajmowałem tam korzystnie mieszkanie. Po rozstaniu z żoną miałem większe wydatki i zalegam z czynszem za dwa miesiące. Mój szef chce teraz potrącić mi to z pensji. Tym samym w przyszłym miesiącu nie dostałbym wogóle pensji. Czy tak można?

Regula Dick: Nie. Pana szef może Panu potrącić dług z pensji tylko do wysokości minimum socjalnego. Tylko gdyby powstała szkoda została przez Pana spowodowana naumyślnie to szef mógłby potrącić cały dług. Pan jednak nie zrobił tego naumyślnie. Dlatego potrącenie całej pensji jest niedozwolone. Powinien Pan zgłosić się do Betriebsamt (L'office des poursuites, L'ufficio d'esecuzione) celem ustalenia minimum egzystencji dla Pana i następnie poinformować szefa o stanie prawnym.

(Work, 3.9.2021)

Wypowiedzenie: czy mam przed 61 urodzinami zgłosić się do kasy bezrobocia?

Od wielu lat pracuję jako sprzedawca w sklepie. Urodziny mam 3 grudnia. Tymczasem firma ogłosiła upadłość i wszystkim zatrudnionym wypowiedziane zostały umowy z końcem października. Mój kolega poradził mi bym jak najszybciej zgłosił się do kasy bezrobocia żeby nie mieć luki w zatrudnieniu. Czy to dobra rada?

Regula Dick: Nie. Opłaca się poczekać do urodzin. Kto zgłasza się na cztery lata przed osiągnięciem wieku emerytalnego do kasy bezrobocia otrzyma 120 dodatkowych dniówek. Ponieważ pracował Pan przez ostatnie dwa lata więc nabrał Pan uprawnień do 520 dniówek. Do tego doliczy się te 120 dodatkowych. Będzie Pan zatem zabezpieczony do osiągnięcia wieku emerytalnego. Więcej informacji na temat wypowiedzenia i bezrobocia znajdzie Pan na stronie internetowej: <https://www.unia.ch/de/arbeitslosenkasse/haeufig-gestellte-fragen> oder <https://www.arbeit.swiss/secoalv/de/home/menue/unternehmen.html> erhalten.

(Work, 3.9.2021)

Miejsce pracy: czy szefowa może mnie po prostu przenieść?

Zostałem ojcem i chciałbym zmniejszyć pensum do 40 procent. Moja szefowa nie zgadza się na to i zamierza mnie dodatkowo przenieść do innego miasta. Czy mam prawo do zmniejszenia pensum i czy szefowa może mnie tak po prostu przenieść do innego miejsca pracy?

(Illu: iStock)

Paolo Marchi: Dwa razy nie. Nie ma uprawnień do zmniejszenia sobie pensum. Jest to zmiana umowy o pracę i wymaga zgody obu stron. Szefowa nie może jednak przenieść Pana do innego miejsca pracy. Firma może oczywiście ustalać warunki pracy muszą one jednak być rozsądne. Ihr Chef darf Sie jedoch auch nicht an einen anderen Standort versetzen. Stałe przeniesienie na inne miejsce (lokalizację) pracy wymaga zgody obu stron. Czasowe przeniesienie może zostać zarządzane jeżeli będzie to do pogodzenia z Pana życiem rodzinnym i prywatnym. W Pana przypadku nie będzie to dopuszczalne.

(Work, 17.9.2021)

Głosowania z 26 września 2021 r.

Wyraźne TAK dla «Małżeństwa dla wszystkich»

Duża większość uprawnionych do głosowania opowiedziało się za wprowadzeniem małżeństw dla wszystkich. „Za” głosowało 64 procent i wszystkie kantony. Odrzucono natomiast inicjatywę opodatkowania kapitału. Prawie 65 procent zagłosowało przeciwko opodatkowaniu najbogatszych. Poszerzenie praw wyborczych przepadło w kantonach Uri i Solura.

Wśród młodych osób «małżeństwo dla wszystkich» uzyskało poparcie nawet 75 procent. Tym samym Szwajcaria dołączyła do 16 państw europejskich dopuszczających takie rozwiązanie. Pomimo tego, że tylko jeden procent społeczeństwa posiada 40 procent majątku to Szwajcarki i Szwajcarzy nie chcą obciążać najbogatszych.

Nie dla praw wyborczych 16 latków...

W kantonie Uri zdecydowanie odrzucono czynne prawo wyborcze dla osób od 16 roku życia. Tym samym kanton Glarus pozostaje jedynym miejscem gdzie szesnastolatki mogą głosować.

i dla cudzoziemców

wszystkie 107 gmin w kantonie Solura odrzuciły możliwość głosowania na poziomie gminnym dla cudzoziemców. 75 procent zagłosowało przeciwko lewicowej inicjatywie. Również miasta odrzuciły projekt: w Solurze i Olten 57 procent głosowało przeciwko.

Marek Wieruszewski

Wiele powodów do podniesienia pensji

Boom gospodarczy musi również służyć zatrudnionym!

To że konieczne są podwyżki pensji jest oczywiste. Osoby zatrudnione muszą zostać odpowiednio wynagrodzone za zaangażowanie w czasie pandemii. Tymczasem pracodawcy stawają okoniem.

Od miesięcy w Szwajcarii trwa odbicie gospodarcze. Podwyżki płac byłyby zatem możliwe. Osoby zatrudnione powinny zostać wynagrodzone za zaangażowanie w trakcie pandemii, zwłaszcza, że wiele z nich straciło poprzez pracę skróconą czy wręcz utratę pracy.

Kto nie mógł pracować w Homeoffice był narażony na utratę zdrowia. Wer sich nicht ins Homeoffice arbeitete, wurde am Arbeitsplatz gesundheitlichen Risiken ausgesetzt.

Ponadto konieczne są podwyżki by złagodzić skutki drożyzny. No i wreszcie w wielu branżach brak jest rąk do pracy. I pomimo, że spełnione są tym samym wszystkie warunki do podwyżki to pracodawcy nadal się wzbraniają.

Branża budowlana

W dniu 6 września odbyły się negocjacje płacowe w branży budowlanej. Unia i Syna domagają się podwyżki 100 CHF. I choć pracodawcy żądali w zeszłym roku obniżenia pensji to w tym roku nie chcą dopuścić żadnych zmian.

Jest to całkowicie niezrozumiałe. Zatrudnieni na budowie przepracowali przez całą pandemię pomimo ryzyka zakażenia. To dzięki temu branża ma się bardzo dobrze. Zlecenia spływają i zyski rosną. Pracownicy również powinni skorzystać na wypracowanym przez siebie sukcesie całej branży.

Pracodawcy często podkreślają, że niskie pensje chronią miejsca pracy. Tymczasem ilość miejsc pracy zależy od ogólnogospodarczego popytu a nie od pensji. Ponadto, wyższe pensje mogą nakręcać konjunkturę i tym samym popyt. Ponieważ branża budowlana cierpi na brak rąk do pracy, wyższe pensje mogłyby pomóc pracodawcom rozwiązać ten problem. Zdaje się, że nie rozumieją oni jednak tych argumentów.

Wszyscy na demonstrację 30 października!

Unia organizuje w dniu 30 października demonstracje różnych branż. Duża mobilizacja będzie silnym sygnałem przed negocjacjami płacowymi we wszystkich branżach.

Wszystkie sosby muszą korzystać na wzroście gospodarczym już TERAZ!

Noémie Zurlinden

Wspólne oświadczenie partnerów socjalnych.

Zbiorowy układ pracy (GAV) dla ogrodnictwa we Fribourgu, Neuchatel, Jurze i Jurze Berneńskiej

JardinSuisse z Fribourga, Neuchatel, Jury i Jury Berneńskiej oraz związki zawodowe Unia, Syna i Grüne Berufe Schweiz zaprezentowały nowy zbiorowy układ pracy dla ogrodnictwa. Ten historyczny moment pokazuje jak dynamiczny może być dialog socialny i jest dowodem determinacji partnerów socjalnych na rzecz poprawy warunków pracy.

Od 1 sierpnia 2021 ogłoszone zostało powszechne obowiązywanie GAV dla ogrodnictwa w wymienionych regionach oraz w gminach Biel i Evillard-Macolin. Pensje minimalne, trzynastka, dłuższy urlop tacierzyński to tylko wybrane punktu z Układu. Będzie obowiązywał do 2024 r. Ponadto, partnerzy socjalni poprzez wprowadzenie instrumentów kontrolnych zamierzają zwalczać złe warunki pracy, nieuczciwą konkurencję oraz poprawić bezpieczeństwo pracy.

Jak wstąpić do Unii?

- Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden
- lub kontaktując się bezpośrednio z Markiem Wieruszewskim (telefon poniżej).

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Marek Wieruszewski
komórka: 0041 79 304 80 58
email: marek.wieruszewski@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission H. Gashi, A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani, M. Wieruszewski | Sprachverantwortlich Marek Wieruszewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch
Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski